

Rekenkamer Metropool Amsterdam

Jaarverslag

22 maart 2013

2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015

R m a

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Missie van de rekenkamer	7
1.2	Indeling en opzet	7
2	Beleidsvisie	9
3	Resultaten	11
3.1	Wat is er afgesproken?	11
3.2	Wat is er gedaan voor (de centrale stad van) Amsterdam?	12
3.3	Wat is er gedaan voor Zaanstad?	17
3.4	Wat is er gedaan voor de stadsdelen (van Amsterdam)?	18
3.5	Overzicht van de prestaties	24
3.6	Ontwikkelen onderzoeksprogramma's	25
3.7	Overige activiteiten	25
3.8	Wat heeft het gekost?	26
4	Paragrafen	29
4.1	Weerstandsvermogen	29
4.2	Financiering	29
4.3	Overlegorgaan RMA	29
4.4	Bedrijfsvoering	30
5	Jaarrekening	33
5.1	Programmarekening	33
5.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	33
5.3	Balans	35
5.4	Toelichting op de balans per 31 december 2012	36
5.5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	37
5.6	Openbaarmaking topinkomens	37
	Overige gegevens van de jaarrekening	38
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	39

R m a

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2012 van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Dit is het derde verslag van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Vanaf 1 juni 2010 wordt de rekenkamerfunctie voor Amsterdam en Zaanstad vormgegeven via een gemeenschappelijke regeling tussen beide gemeenten.

Het afgelopen jaar zijn veel interessante rekenkamerrapporten geproduceerd, zowel voor Amsterdam als voor Zaanstad. In het voor u liggende jaarverslag kunt u meer daarover lezen. Het slotstuk van dit verslag wordt gevormd door een financiële verantwoording over 2012.

Ik dank de medewerkers die hard hebben gewerkt om het onderzoeksprogramma 2012 uit te voeren en daarbij ook op energieke wijze hebben gereageerd op de uitdaging om midden in de zomervakantie een onderzoek op verzoek van de gemeenteraad Amsterdam uit te voeren naar het toezicht bij GVB.

De samenwerking met politiek, bestuurlijk en ambtelijk Amsterdam en Zaanstad heb ik als prettig ervaren. Daarbij zou ik graag vooral ook dank willen uitspreken naar mijn directe gesprekspartners: het Presidium van de gemeente Amsterdam, het Overlegorgaan RMA, de Klankbordgroep van raadsleden uit de stadsdelen, de Auditcommissie in Zaanstad en de Auditcommissie van de gemeenteraad in Amsterdam.

Amsterdam, 22 maart 2013

dr. J.A. de Ridder
bestuurder/directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

R m a

1 Inleiding

1.1 Missie van de rekenkamer

De Rekenkamer Metropool Amsterdam (hierna: rekenkamer) verricht onderzoek om de (deel)raden van Amsterdam en Zaanstad te helpen bij hun controlerende taak. Het onderzoek richt zich op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk bestuur en beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd.

De rapporten van de rekenkamer zijn primair bedoeld voor de (deel)raden van Amsterdam en Zaanstad. Deze informatie is openbaar. Door actief de kennis uit te dragen die via het uitgevoerde onderzoek is verkregen, wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan goed openbaar bestuur.

De rekenkamer wil zelf ook een doelmatige en doeltreffende organisatie zijn, die open en controleerbaar haar werk verricht. Met dit jaarverslag willen wij daaraan bijdragen.

1.2 Indeling en opzet

Bij het opstellen van het jaarverslag zijn de richtlijnen van het besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV) in acht genomen. Het jaarverslag begint met een beleidsmatige verantwoording, waarbij ingegaan wordt op de ontwikkelde beleidsvisie voor de komende jaren en de onderzoeken die in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd. Daarna volgen de gebruikelijke paragrafen. De financiële verantwoording over 2012 vindt plaats met behulp van de programmarekening en de balans.

R m a

2 Beleidsvisie

Voor de periode 2011-2016 heeft de rekenkamer een beleidsvisie ontwikkeld. De wijze waarop de rekenkamer onderzoeken uitvoert en communiceert met de buitenwereld zijn uitgewerkt in de werkmap RMA.

Accenten

De rekenkamer heeft haar ideeën over haar werkzaamheden in de komende periode neergelegd in de *Beleidsvisie 2011-2016*. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de wet en blijft uiteraard onveranderd. Wel legt de rekenkamer in het beleidsplan een aantal specifieke accenten die zij in deze beleidsperiode wil toepassen bij het uitoefenen van haar functie:

- De rekenkamer wil meer dan voorheen aandacht besteden aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten: ze wil een overgang maken van 'informereren' naar 'communiceren'.
- De rekenkamer wil onderzoeken vanuit verschillende invalshoeken inkleuren: nu weer eens gericht op de ambtelijke organisatie, dan weer op maatschappelijke processen waarop de overheid vat probeert te krijgen.
- De rekenkamer wil meer variatie in projecten aanbrenge: meer korte projecten en meer ad hoc onderzoek om beter in te spelen op de actualiteit.
- Om het nut van bevindingen te vergroten wil de rekenkamer adviezen uitbrengen waarin bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek worden gekoppeld aan actuele discussies in de raden. De rekenkamer wil ook een rode draad in projecten aanbrenge door middel van thema's.

Variatie in onderzoeken

In vervolg op deze uitgangspunten zal de rekenkamer meer variatie gaan aanbrenge in soorten onderzoek. Naast regulier onderzoek (waarin diepgaand een bepaald onderdeel van het gevoerde beleid wordt onderzocht) onderscheidt de rekenkamer:

- verkenningen, waarin meer kennis wordt verzameld over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur;
- opvolgingsonderzoek dat ongeveer 2 jaar na publicatie van een rekenkamerrapport wordt uitgevoerd, waarbij wordt gekeken of en in hoeverre invulling is gegeven aan de aanbevelingen die de rekenkamer destijds deed;
- uitbrengen van gevraagd of ongevraagd advies aan gemeenteraden, indien de rekenkamer daartoe aanleiding ziet;
- verzorgen van thematische publicaties of bijeenkomsten, waarbij aandacht wordt besteed aan de rode draad in projecten en geprobeerd wordt algemene lessen te trekken uit uitgevoerd onderzoek.

R m a

3 Resultaten

3.1 Wat is er afgesproken?

Op 1 januari 2012 waren uit de vorige onderzoeksprogramma's 12 projecten voor Amsterdam (centrale stad en stadsdelen) en 1 project voor Zaanstad nog niet afgerond. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de voorgenomen onderzoeksprojecten: de nog af te ronden projecten 2011 en de nieuwe projecten 2012.

Tabel 3.1 - Overzicht van projecten voor 2012

onderzoeks-programma	project
<i>(centrale stad van) Amsterdam 2011</i>	• Erfpachtherziening (verkenning)
	• Geheimhouding van stukken (verkenning)
	• Waardebepaling WOZ (onderzoek)
	• Jeugdzorg (opvolgingsonderzoek)
	• Kunst- en cultuurbeleid (opvolgingsonderzoek)
<i>(centrale stad van) Amsterdam 2012</i>	• Europese subsidies (verkenning)
	• Metaonderzoek jeugdhulpverlening (verkenning)
	• Gemeentelijke reserves (verkenning)
	• Realisatie infrastructurele projecten (verkenning)
	• Leegstand van vastgoed (regulier onderzoek)
	• Bezuinigingen 2011-2014 (regulier onderzoek)
	• Nazorg delinquenten (regulier onderzoek)
	• Doelmatigheid verzelfstandigingen (onderzoek naar toezicht GVB ¹⁾)
	• Informatiewaarde van de begroting (regulier onderzoek)
	• Wet toezicht accountantsorganisaties (regulier onderzoek)
• WMO (opvolgingsonderzoek)	
<i>Zaanstad 2011</i>	• Aanleg en beheer rioleringen (onderzoek)
<i>Zaanstad 2012</i>	• Onderwijs- en jeugdbeleid (verkenning)
	• Hoe Zaanstad Werkt (verkenning)
	• Thema bezuinigingen 2012-2015 (verkenning)
	• WMO (opvolgingsonderzoek)

¹⁾ De gemeenteraad heeft de rekenkamer verzocht om onderzoek te doen naar toezicht bij GVB. Dat project was te groot om dat in de vorm van een ad hoc onderzoek te doen. We hebben daarom het onderzoeksprogramma aangepast en het onderzoek naar doelmatigheid van verzelfstandigingen uit het onderzoeksprogramma 2012 geschrapt.

onderzoeks-programma	project
stadsdelen (van Amsterdam) 2011	• Aanpak risicojongeren (verkenning)
	• Handhaving leerplichtwet (verkenning)
	• Aan- en verkoop vastgoed (verkenning)
	• Subsidiëring welzijnswerk (verkenning)
	• Publieke dienstverlening (onderzoek)
	• Jeugdbeleid (opvolgingsonderzoek)
	• Achterstallig onderhoud openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)
stadsdelen (van Amsterdam) 2012	• Bezuinigingen: risicoanalyse (verkenning)
	• Bouwen aan de stad/Woonvisie (verkenning)
	• Top-50 Zuidoost (verkenning)
	• Vernieuwing sociaal domein (verkenning)
	• Zorgwoningen (verkenning)
	• Fietswralen (verkenning)
	• Voorschoolse educatie (verkenning)
	• Parkeerbeleid (regulier onderzoek)
	• Beheer sporthallen en -velden (regulier onderzoek)
	• Schoonhouden van de openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)
	• Handhaven van de openbare ruimte (opvolgingsonderzoek)

Naast de genoemde projecten in tabel 3.1 werd in 2012 capaciteit gereserveerd voor de volgende activiteiten:

- Adviezen op basis van eerder uitgevoerd onderzoek.
- Ad-hoc onderzoek op verzoek van een gemeenteraad.
- Ontwikkelen van de onderzoeksprogramma's 2013 voor Amsterdam (centrale stad en stadsdelen) en voor Zaanstad.

3.2 Wat is er gedaan voor (de centrale stad van) Amsterdam?

In 2012 deed de rekenkamer de volgende onderzoeksprojecten voor (de centrale stad van) Amsterdam:

- *Waardebepaling WOZ*

Op 29 juni 2012 verscheen het rapport *Uitvoering van de Wet WOZ in Amsterdam*.

Dit rapport was het resultaat van een onderzoek naar de wijze waarop de gemeente Amsterdam de Wet WOZ uitvoert ten aanzien van 445.000 WOZ-objekten in Amsterdam.

In het onderzoek kwam de rekenkamer tot de conclusie dat de gemeente meer zicht moet krijgen op haar kosten en activiteiten in het kader van de Wet WOZ. De gemeente kan door professionalisering van vooroverleggen, de nieuwe werkwijze van bezwaar-afhandeling en de koppeling met basisregistraties de kwaliteit van haar uitvoeringsproces verbeteren. Daarnaast is het van essentieel belang dat de gemeente goede communicatie met belanghebbenden als haar taak ervaart.

- *Canonherzieningen einde tijdvak*

Het rapport *Canonherzieningen einde tijdvak* werd in juni 2012 gepubliceerd. De rekenkamer deed onderzoek naar de wijze waarop de gemeente de aanbiedingen doet voor een nieuwe canon aan Amsterdamse erfpachters.

Uit het onderzoek bleek dat ongeveer de helft van de erfpachters de gemeentelijke aanbidding niet accepteert. De vervolgens door deskundigen vastgestelde grondwaarde, canonpercentage en de te betalen canon weken in alle gevallen af van de gemeentelijke aanbidding. In de meeste gevallen pakte de waardebepaling van deskundigen gunstiger uit voor de erfpachter. De rekenkamer leidde uit het hoge afwijzingspercentage van de gemeentelijke aanbiddingen af dat de gemeente er niet in is geslaagd om het vertrouwen van de erfpachter te winnen. Het hoge afwijzingspercentage zorgt er bovendien voor dat de voordelen van de gemeentelijke aanbiddingen als sneeuw voor de zon verdwijnen, waardoor de aanbiddingen maar in beperkte mate doeltreffend en doelmatig zijn.

- *Toezicht bij GVB*

Op 26 juni 2012 verzocht de gemeenteraad de rekenkamer om onderzoek te doen naar het toezicht bij GVB. Hierbij werd gevraagd om de rol van de RvC en de rol van de aandeelhouder (de gemeente) bij het toezicht op GVB te onderzoeken. De gemeenteraad wilde van de ervaringen bij GVB leren voor de inrichting van de toezichtstructuur bij de eventuele verzelfstandiging van de Haven Amsterdam.

Het rekenkameronderzoek werd versneld uitgevoerd in de zomer van 2012. Uit het onderzoek bleek dat de commissarissen in de periode 2007-2012 grote inzet en betrokkenheid hadden getoond bij GVB. Ook bleek dat de RvC de code voor goed bestuur onderschreef maar op onderdelen niet aan voldeed. Verder bleek dat de RvC weinig kritisch was geweest op zijn eigen functioneren en ook onvoldoende transparant was geweest in de wijze waarop hij zijn taak uitvoerde.

De gemeente Amsterdam is als aandeelhouder zeer betrokken bij GVB. Er zijn regelmatig aandeelhoudersvergaderingen waarin uitvoerig wordt gesproken over de jaarplannen, strategische visies en jaarrekeningen van GVB. Uit het onderzoek van de rekenkamer bleek echter dat de gemeente niet adequaat werd geïnformeerd door de RvC en dat de gemeente de RvC hier ook nauwelijks op aan heeft gesproken.

De rekenkamer is van mening dat de gemeente bij de verzelfstandiging van diensten een bewuste keuze moet maken voor de rol die zij als aandeelhouder wil spelen en wat dat betekent voor de inrichting van het toezicht bij de verzelfstandigde organisatie. Daarnaast vindt de rekenkamer dat de gemeente heldere afspraken moet maken over het toezicht door de RvC en de wijze waarop gemeente als aandeelhouder daarover zal worden geïnformeerd.

Naar aanleiding van het onderzoek deed de rekenkamer vijf aanbevelingen aan de gemeente en één aanbeveling aan GVB. Het rapport *Toezicht bij GVB* werd gepubliceerd op 26 september 2012.

- *Geheimhouding*

In 2012 schreef de rekenkamer in een rekenkamerbrief over het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in de gemeente Amsterdam. Het onderwerp geheimhouding had in de voorgaande jaren de aandacht getrokken van raadsleden, waarbij de noodzaak om informatie geheim te houden ter discussie werd gesteld. Informatie over hoe en hoe vaak geheimhouding werd opgelegd was echter maar beperkt voorhanden. Bovendien was onbekend of het proces rond geheimhouding altijd goed was verlopen.

Om een beeld te krijgen van de gang van zaken rond geheimhouding heeft de rekenkamer een verkennend onderzoek uitgevoerd en geconstateerd dat de gemeenteraad en het college zinvolle wijzigingen hebben doorgevoerd met als doel het proces te verbeteren. Om die reden is een rekenkameronderzoek op korte termijn niet nuttig. Wel deed de rekenkamer enkele suggesties:

- Overweeg om alle geheime stukken te voorzien van een stempel 'geheim', zodat in één oogopslag duidelijk is dat het stuk geheim is.
- Overweeg om in de flap op te nemen of de raad al dan niet wordt geacht een bekrachtigingsbesluit te nemen en vermeld daarbij de consequentie wanneer de raad dit besluit niet neemt.
- Overweeg om reeds in het schrijfproces van een stuk onderscheid te maken tussen die delen die openbaar zijn en die delen die (tijdelijk) geheim moeten blijven.
- Overweeg om een signaleringssysteem in te voeren om het opheffen en bekrachtigen van geheimhouding te bewaken.

De rekenkamerbrief over geheimhouding werd op 2 februari 2012 naar de gemeenteraad gestuurd. Daarnaast hebben de onderzoekers een handreiking *Geheimhouding* opgesteld. In deze handreiking geven zij nadere informatie over het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding.

- *Bezuinigingen 2011-2014*

Om te voorkomen dat de gemeente wordt geconfronteerd met structurele begrotingstekorten heeft de gemeenteraad een pakket aan bezuinigingsmaatregelenpakket vastgesteld voor de periode 2011-2014. Vanuit financieel en maatschappelijk oogpunt roepen de bezuinigingen een aantal belangrijke vragen op. Bezuinigen we niet te weinig (of juist te veel)? Lukt het om daadwerkelijk de geplande bezuinigingen te realiseren? Merken burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in Amsterdam niet onbedoeld te veel van de bezuinigingen?

In november 2011 heeft de rekenkamer aangekondigd onderzoek te zullen doen naar de uitvoering van de bezuinigingen en aangegeven de komende jaren deelonderzoeken hiernaar uit te voeren. Bij dit deelonderzoek heeft de rekenkamer tevens een aantal concrete suggesties gedaan om de informatievoorziening over de voortgang van de bezuinigingen aan de gemeenteraad te verbeteren.

Op 28 maart 2012 zijn de uitkomsten van het eerste deelonderzoek naar de bezuinigingen aan de gemeenteraad gerapporteerd in een rekenkamerbrief. In deze brief zijn de bevindingen weergegeven over de bezuinigingen op het Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV), het rentestelsel, het vastgoedadvies en de bestuurlijke ondersteuning van de dienst Zuidas. Het onderzoek heeft geleid tot vier aanbevelingen om het bezuinigingsproces te verbeteren. In 2013 zal de rekenkamer het tweede deelonderzoek naar bezuinigingen uitvoeren.

- *Gemeentelijke reserves*

De rekenkamer heeft in 2012 een verkenning uitgevoerd naar de reserves van de gemeente Amsterdam om te beoordelen of nader onderzoek naar het beheer en de verantwoording van reserves nuttig zou kunnen zijn. De conclusie luidde dat nader onderzoek naar het feitelijke beheer inderdaad nuttig zou kunnen zijn. De verkenning zelf leverde ook al inzichten op die relevant waren voor de gemeenteraad.

In het kader van het financieel beleid beschikt de gemeente over reserves en voorzieningen. Een reserve is feitelijk een afspraak om het geld te reserveren voor een bepaald doel. Op grond van het budgetrecht beslist de raad over de reserves. Aangezien sommige reserves vaak een lange looptijd kennen, is het niet zeker of alle reserves nog wel besteed (zullen) worden aan het doel waarvoor ze oorspronkelijk zijn ingesteld. Daarnaast doet zich de vraag voor of het voor de gemeenteraad duidelijk is op welke reserves zij invloed kan uitoefenen. De afgelopen jaren zijn er regelmatig moties ingediend waaruit blijkt dat de raad een beter inzicht zou willen krijgen in de reserves.

De rekenkamer concludeerde dat de onderzochte informatievoorziening op onderdelen leemten vertoonde. Deze leemten bestonden uit het geheel of gedeeltelijk ontbreken van informatie over individuele reserves met betrekking tot het doel, de bestedingen en de maximale omvang. Ook werd geen informatie verstrekt over de mogelijke vrije ruimte binnen reserves. In de rekenkamerbrief over gemeentelijke reserves werden naar aanleiding van deze conclusies vier aanbevelingen opgenomen. De rekenkamerbrief *Verkenning Gemeentelijke reserves* werd op 5 november 2012 naar de gemeenteraad gestuurd.

- *Jeugdzorg (opvolgingsonderzoek)*

De rekenkamer publiceerde in mei 2008 het rapport *Jeugdzorg. Hulpverlening voor jongeren tussen 12 en 18 jaar*. Het rapport bevatte aanbevelingen aan het college van B&W, de dagelijkse besturen van stadsdelen en aan het dagelijks bestuur van de stadsregio Amsterdam. De rekenkamer onderzocht in 2012 hoe de gemeente en de stadregio uitvoering gaven aan

de aanbevelingen uit het rapport en concludeerde dat de gemeente Amsterdam en de stadsregio in belangrijke mate uitvoering hadden gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamer uit 2008.

Uit het opvolgingsonderzoek bleek dat de gemeente Amsterdam en de stadsregio 9 aanbevelingen volledig hadden uitgevoerd en 3 gedeeltelijk. Het opvolgingsonderzoek leverde ook nog een aantal aandachtspunten op voor de verdere verbetering van de uitvoering van de jeugdhulpverlening in Amsterdam. Het rapport *Opvolgingsonderzoek Jeugdzorg* verscheen op 30 januari 2012.

- *Kunst- en cultuurbeleid (opvolgingsonderzoek)*

De rekenkamer publiceerde in 2008 en 2009 twee onderzoeken naar het Amsterdamse kunst- en cultuurbeleid: *Kunst- en cultuurbeleid. Doelbereik en controle* en *Kunst- en cultuurbeleid. Verdeling subsidies en cultureel ondernemerschap*. In totaal deed de rekenkamer 23 aanbevelingen voor de verbetering van het kunst- en cultuurbeleid. Uit het opvolgingsonderzoek van de rekenkamer dat in 2012 werd uitgevoerd bleek dat het college 13 aanbevelingen volledig had uitgevoerd, 9 aanbevelingen gedeeltelijk en 1 aanbeveling niet.

Het opvolgingsonderzoek leverde een aantal aandachtspunten op voor een verdere verbetering van het Amsterdamse kunst- en cultuurbeleid, namelijk

- het beleid kan concreter
- de vermogenstoets wordt niet gebruikt bij subsidieverlening
- er is onduidelijkheid over criteria voor opleggen egalisatiereserve
- de verantwoording over toezicht door culturele instellingen kan meer specifiek

Op basis van het opvolgingsonderzoek formuleerde de rekenkamer in het rapport *Opvolgingsonderzoek Kunst- en cultuurbeleid* een viertal adviezen voor de gemeenteraad.

- *Zorgwoningen (opvolgingsonderzoek)*

In 2012 deed de rekenkamer een opvolgingsonderzoek naar de wijze waarop de gemeente invulling had gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer uit het rapport *Zorgwoningen* (december 2008). Uit het opvolgingsonderzoek bleek dat niet alle aanbevelingen werden uitgevoerd en werd één aanbeveling in eerste instantie ook niet overgenomen. Daarnaast bleek dat de gemeente nog steeds niet in staat was om eenduidige cijfers aan te leveren over de aantallen zorgwoningen. Hierdoor was het voor de rekenkamer niet mogelijk om de gepresenteerde aantallen te controleren.

Hoewel het voor de gemeente wel mogelijk is om bepaalde categorieën woningen te monitoren (*Wibo's* en *Rowo's*), is het ook noodzakelijk voor de gemeente om wonen met zorg in een breder perspectief te bekijken. Zo is het voor de gemeente van belang dat zij zicht heeft op de doelgroep die een woning met zorg heeft en de doelgroep in hun 'gewone' woning zorg aangeboden wil krijgen. Momenteel heeft de gemeente deze informatie niet paraat.

- *(On)verantwoord wachten op jeugdzorg*

De Rekenkamer Amsterdam, de Rekenkamer Den Haag, de Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamer Oost-Nederland voerden in 2012 een onderzoek uit naar de kwaliteit van de rapportages van de provincies en stadsregio's over het aantal kinderen dat (on)verantwoord langer dan negen weken wacht op jeugdzorg. Betrouwbare cijfers zijn namelijk van belang voor een goede aansturing van de jeugdzorg, zodat kinderen tijdig de benodigde zorg krijgen, en om te kunnen beoordelen of de extra middelen die geïnvesteerd zijn tot de gewenste terugdringing van de wachtlijsten hebben geleid. Op basis van het onderzoek naar de rapportages over onverantwoord wachten trokken de rekenkamers de volgende conclusie: de omvang en de ernst van de wachtlijstproblematiek in de rapportages van de provincies en stadsregio's is te weinig zichtbaar. Het is aannemelijk dat het aantal kinderen dat onverantwoord wacht groter is dan gerapporteerd. De politiek wordt hierdoor onvoldoende geïnformeerd over kinderen die lang moeten wachten op de juiste zorg.

De rekenkamers formuleerden op grond van het onderzoek twee aanbevelingen. De eerste aanbeveling richtte zich op het eenduidig vastleggen van afspraken tussen Rijk en provincies en stadsregio's over prestaties en de rapportage. De tweede aanbeveling richtte zich op de verbetering van de kwaliteit van de rapportage. Het gezamenlijke G4-rekenkamerrapport *(On)verantwoord wachten op jeugdzorg* werd op 13 maart 2012 gepubliceerd.

3.3 Wat is er gedaan voor Zaanstad?

In 2012 deed de rekenkamer de volgende onderzoeksprojecten voor Zaanstad:

- *Riolering in Zaanstad*

De Zaanse riolering kost veel geld en vooral de rioolinvesteringen zijn een grote kostenpost. In 2011 bedroegen de rioolinvesteringen € 16,2 miljoen of ruim 28% van de totale gemeentelijke investeringen. De exploitatielasten 2011 bedroegen € 14,6 miljoen. Vooral door de kapitaallasten stijgen de exploitatielasten ieder jaar.

De rekenkamer onderzocht de rioleringskosten in de jaren 2009, 2010 en 2011. In deze jaren is de rioleringstaak in nagenoeg alle gevallen binnen de door de raad beschikbare budgetten uitgevoerd. De rekenkamer constateerde echter dat eventuele grote overschrijdingen bij rioleringswerken eenvoudig budgettair-technisch kunnen worden opgelost. De ambtelijke organisatie heeft namelijk ruime bevoegdheden om investeringskredieten bij te stellen en investeringsprojecten uit te stellen. De rekenkamer oordeelde dat deze ruime bevoegdheden op gespannen voet staan met het budgetrecht van de raad en vond de ambtelijke procedures bij het gebruik van die bevoegdheden onvoldoende transparant.

Voorts concludeerde de rekenkamer dat de gemeente belangrijke informatie mist om te waarborgen dat zij doelmatig werkt. Dat betekent dat ook de rekenkamer niet kon aantonen dat er doelmatigheid of ondoelmatig werd gewerkt. Er zijn echter wel risico's

aan te wijzen. Zo werden de interne doorberekende kosten voor onderhoudswerkzaamheden niet periodiek getoetst op marktconformiteit en werden belangrijke beleidsbeslissingen niet onderbouwd door een analyse van de kosteneffectiviteit van verschillende opties. Op basis van de bevindingen formuleerde de rekenkamer acht aanbevelingen voor de gemeente. Het rapport *Riolering in Zaanstad* verscheen op 10 juli 2012.

- *Ondersteuning bij raadsenquête Nauerna*

In 2011 ontving de rekenkamer een verzoek van de gemeenteraad van Zaanstad om de raad te begeleiden bij het onderzoek naar de vuilstort in Nauerna. Deze advieswerkzaamheden werden in november 2012 afgerond. Omdat het hier ging om een verzoekonderzoek (en dus niet opgenomen in het onderzoeksprogramma 2012) werd afgesproken dat de rekenkamer hiervoor een extra bijdrage van de gemeente Zaanstad mocht ontvangen.

3.4 Wat is er gedaan voor de stadsdelen (van Amsterdam)?

In 2012 deed de rekenkamer de volgende onderzoeksprojecten voor de stadsdelen (van Amsterdam):

- *Publieke dienstverlening (evenementen)*

Bij een evenementenvergunning verleent het stadsdeel een vergunning aan een individuele organisatie of persoon, maar weegt daarbij ook de belangen van andere betrokkenen af, zoals de bezoekers van het evenement of omwonenden van het evenemententerrein.

De rekenkamer onderzocht in 2011 en 2012 het proces van aanvraag en verlening van evenementenvergunningen door de stadsdelen en oordeelde dat bij het bepalen van de gewenste kwaliteit van de dienstverlening gekeken moet worden naar de vorm die de dienstverlening heeft. Dit gebeurde volgens de rekenkamer nog onvoldoende.

De bevindingen van de rekenkamer waren dat

- er onvoldoende beleidsmatige aandacht voor dienstverlening evenementenvergunningen was
- de aanvragers van een evenementenvergunning gematigd positief waren over de dienstverlening
- de gemiddelde doorlooptijd veelal langer dan acht weken was
- er onvoldoende sprake was van transparantie voor de organisator van een evenement
- de kosten voor een evenementenvergunning moeilijk te bepalen waren
- de werkwijze bij de stadsdelen bij het verlenen van een evenementenvergunning verschilde

De rekenkamer formuleerde 7 aanbevelingen voor de stadsdelen, die in algemene zin werden overgenomen. Het rapport *Dienstverlening evenementenvergunningen* verscheen op 20 maart 2012.

- *Publieke dienstverlening (paspoorten en uittreksels)*

De rekenkamer deed in 2011 en 2012 onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening van de stadsdelen bij de afgifte van paspoorten en uittreksels. Uit het onderzoek bleek het volgende:

- de burger was redelijk tevreden
- de wachttijden waren vaak langer dan de norm (20 minuten)
- de openingstijden per stadsdeel en balie waren verschillend
- de algemene informatie op de websites kon transparanter, de informatie op de websites over de openingstijden was wel adequaat
- de tevredenheid van de burger spoorde niet altijd met de objectieve gegevens

Ook bekeek de rekenkamer of de stadsdelen inzicht hadden in de kosten van de dienstverlening. Uit het onderzoek bleek dat stadsdelen een redelijk inzicht hadden in de directe kosten van de dienstverlening aan de balies. Er was minder overzicht van de overige kosten bij de verstrekking van paspoorten.

De rekenkamer constateerde dat zowel de centrale stad als de stadsdelen weinig beleidsaandacht aan dienstverlening besteden. De dienstverlening lijkt in Amsterdam eerder als een uitvoeringsprobleem te worden benaderd dan als een beleidsprobleem en die uitvoering krijgt vervolgens weinig bestuurlijke aandacht.

Zelfs bij de verandering van de uitvoering, die door het stedelijke Programmaplan Dienstverlening in gang wordt gezet, is de bestuurlijke aansturing beperkt. De weinige beleidsuitgangspunten die de gemeente voor de dienstverlening heeft opgesteld, sturen niet, maar functioneren hooguit als een verzameling los van elkaar staande randvoorwaarden voor de uitvoering.

De rekenkamer formuleerde 7 aanbevelingen voor de stadsdelen, die in algemene zin werden overgenomen. Het rapport *Dienstverlening paspoorten en uittreksels* verscheen op 10 mei 2012.

- *Aansturing welzijnsinstellingen*

Welzijnswerk is verre van eenduidig en daardoor lastig te kwantificeren. Dit brengt het risico met zich mee dat de 'zakelijke aansturing' in de welzijnssector vooral leidt tot een toenemende bureaucratie. In 2010 deed de rekenkamer onderzoek naar de aansturing van welzijnsinstellingen door stadsdeel Centrum. Dit onderzoek legde veel problemen in het proces van subsidieverstrekking bloot, maar leidde ook tot de conclusie dat aan de basisvoorwaarden voor een verzakelijkte subsidierelatie niet was voldaan. In het onder-

zoek dat in 2011/2012 werd uitgevoerd ging de rekenkamer na of in andere stadsdelen vergelijkbare knelpunten als in stadsdeel Centrum optraden.

Uit het onderzoek bleek dat beleidskaders van stadsdelen onvoldoende geschikt waren als basis voor aansturing van welzijnsinstellingen en dat een duidelijke expliciete opdracht van stadsdelen veelal ontbrak. Ook bleek dat stadsdelen en welzijnsinstellingen verdeeld waren over de wijze waarop het tussentijds toezicht verliep. Stadsdelen vonden dat het toezicht goed was geregeld, maar de instellingen vonden dat de verantwoording teveel tijd kostte en het teveel ging over de cijfers en te weinig over de inhoud.

Er gaat bij de aansturing van het welzijnswerk door stadsdelen veel mis, zo is ook weer uit dit onderzoek gebleken. Vast te stellen is dat het al langer niet goed gaat. Het lijkt er op dat aan het zakelijke model, dat in allerlei vormen in Nederland vanaf de jaren '90 het leidend principe vormt bij de aansturing van welzijnswerk, een aantal hardnekkige problemen kleven. Een welzijnsinstelling kan worden georganiseerd als een publieke voorziening of als een maatschappelijke onderneming. De keuze voor de zakelijke aansturing in de jaren '90 impliceert een model met maatschappelijke ondernemingen. In de praktijk lijkt er sprake te zijn van een mengvorm die niet goed functioneert. De rode draad in de analyse is dat beide partijen (de stadsdelen en de welzijnsorganisaties) zich moeten realiseren dat er inderdaad sprake is van een mengvorm, waarbij een stadsdeel soms de partner en soms de controleur is van een welzijnsorganisatie.

Het rapport *Aansturing welzijnsinstellingen* verscheen op 18 juni 2012. Op 10 mei werden de onderzoeksresultaten (onder embargo) gepresenteerd tijdens een bijeenkomst van de Klankbordgroep en een tiental deelraadsleden. Naar aanleiding van het onderzoek werd ook de theoretische verkenning *Aansturen met indicatoren* op de website van de rekenkamer gepubliceerd.

- *Verkopen van vastgoed*

De Amsterdamse stadsdelen hebben een omvangrijk vastgoedbezit met een waarde van tientallen miljoenen euro's per stadsdeel. In de huidige bestuursperiode zijn alle stadsdelen van plan een deel van dit bezit te verkopen. Dit roept de vraag op of het verkoopbeleid van stadsdelen doeltreffend is.

De rekenkamer onderzocht in 2011 en 2012 de recent afgeronde verkopen en ging na op welke wijze de stadsdelen van plan waren om in de toekomst vastgoed te verkopen. Uit het onderzoek bleek dat de stadsdelen erin waren geslaagd om een verkoopprijs te bedingen die min of meer in de buurt lag van een recente taxatiewaarde: een marktconforme verkoopopbrengst. Slechts in twee van de zes gevallen (stadsdelen) was het mogelijk om een oordeel te geven over de financiële doeltreffendheid. In twee van de drie gevallen lukte het stadsdelen om het maatschappelijk doel te realiseren.

De rekenkamer constateerde verder dat de vastgoedadministraties nog niet in alle stadsdelen optimaal functioneerden en oordeelde positief over vijf stadsdelen, waar de stadsdeelraden altijd werden betrokken bij een verkoop van vastgoed.

Op 4 juni 2012 publiceerde de rekenkamer 7 (deel)rapporten voor de stadsdelen en een algemeen onderzoeksrapport. De rekenkamer kwam tot de conclusie dat er vooraf meer aandacht nodig is bij de verkoop van vastgoed. Door vooraf vast te leggen welke (financiële) doelstellingen worden beoogd met de verkoop en analyses van alternatieven te maken, krijgen stadsdelen meer grip op het verkopen van vastgoed. Om dit te kunnen doen is het wel noodzakelijk om goed inzicht te hebben in het vastgoedbezit.

- *Zorgwoningen Amsterdam Centrum*

De rekenkamer deed al eerder onderzoek naar huisvesting van senioren en gehandicapten en publiceerde haar bevindingen in het rapport *Zorgwoningen* (2008). Reden voor dit nieuwe onderzoek waren de gesignaleerde problemen bij de realisatie van woningen met zorg in stadsdeel Centrum. In het onderzoek is vastgesteld dat het stadsdeel verschillende instrumenten ter beschikking heeft om wonen met zorg te realiseren. Bij de meeste van deze instrumenten is echter niet het stadsdeel maar zijn het de corporaties en de zorginstellingen die de beslissingen neemt. Het stadsdeel zelf kan daarbij alleen een belangrijke rol spelen als regisseur.

Het rapport *Wonen met zorg in stadsdeel Centrum* verscheen op 4 september 2012.

In het rapport concludeerde de rekenkamer dat:

- op het gebied van wonen (waar het stadsdeel een autonome rol heeft) er onvoldoende inspanningen waren gepleegd en dat er weinig of geen resultaten behaald zijn
- bij de instrumenten waar het stadsdeel een regierol heeft deze rol niet altijd goed was uitgewerkt

- *Voorschoolse educatie*

De rekenkamer deed in 2012 onderzoek naar de doelmatigheid van het gemeentelijk toezicht op de voorschoolse educatie en concludeerde dat het toezicht op de Amsterdamse voorscholen veel efficiënter georganiseerd kan worden. Bij het toezicht is vooral weinig aandacht voor de doelmatigheid van voorschoolse educatie. Daarnaast voldoet het huidige toezicht slechts gedeeltelijk aan een aantal door het Rijk geformuleerde principes die een zekere garantie zouden moeten bieden voor efficiënt toezicht. Het onderzoek laat zien dat het toezicht op de voorscholen efficiënter kan plaatsvinden als de gemeente selectiever en slagvaardiger handelt. Het rapport *Toezicht op de voorscholen* werd gepubliceerd op 20 september 2012.

- *Erfpacht stadsdeel Zuid*

In februari 2012 is geconstateerd dat de gemeente mogelijk een aantal erfpachters een aanbieding had gedaan voor de nieuwe canon voor het nieuwe tijdvak, terwijl zij niet gelijktijdig werden geattendeerd op de mogelijkheid om het erfpachtrecht verlengd af te kopen onder de AB 1994. De wethouder Grondzaken gaf Bureau Erfpacht vervolgens opdracht om door middel van een steekproef nader te onderzoeken of er in Amsterdam erfpachters zijn met de AB 1994, die bij hun canonherziening niet gekozen hebben voor de mogelijkheid van de verlengde afkoop omdat ze door de gemeente niet expliciet zijn gewezen op de mogelijkheid van verlengde afkoop.

Naar aanleiding van een verzoek van de stadsdeelraad Zuid aan de rekenkamer is op 1 juni 2012 besloten om een onderzoek te starten en daarbij de volgende vraag te beantwoorden: in hoeverre geeft het onderzoek van Bureau Erfpacht zekerheid dat erfpachters die daar recht op hebben, gewezen zijn op de mogelijkheid om het erfpacht recht verlengd af te kopen? We concluderen dat het onderzoek van Bureau Erfpacht nooit een exact antwoord kan geven op de vraag welke erfpachters wel en welke erfpachters destijds niet of onvolledig zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om de canon verlengd af te kopen. We bevelen aan – en die aanbeveling wordt ook opgevolgd – om alle betrokken erfpachters alsnog door het college te laten informeren over deze mogelijkheid.

- *Bezuinigingen 2011-2014 stadsdelen*

In 2014 hebben de stadsdelen in totaal voor bijna € 127 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen gepland. Bij het uitvoeren van deze bezuinigingen is goede voortgang geboekt en tegenvallers deden zich in beperkte mate voor. Toch moest bij dit resultaat wel een aantal kanttekeningen worden geplaatst.

De plannen voor de bezuinigingen bevatten nog gaten. Van de € 119 miljoen die volgens de huidige inzichten zal worden bezuinigd in 2014 moet nog zo'n € 12 miljoen nader worden ingevuld met concrete maatregelen. Het risico hiervan is dat nagelaten wordt deze bezuinigingen daadwerkelijk uit te voeren of dat, als te lang wordt gewacht, er te weinig tijd is voor het maken van goede plannen.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn gebaseerd op de resultaten uit 2011 en het inventariseren van nieuwe inzichten tot medio 2012. Ongeveer driekwart van de bezuinigingen moet nog worden uitgevoerd en gerealiseerd in de komende jaren. Waarschijnlijk zijn deze bezuinigingen over het algemeen moeilijker te realiseren dan de bezuinigingen waarmee in 2011 het eerst is begonnen: laaghangend fruit wordt vaak het eerst geplukt. Om deze reden is het belangrijk dat stadsdelen ook in de komende jaren de bezuinigingen kritisch blijven volgen en zicht houden op risico's.

De stadsdelen zijn samen met de centrale stad van Amsterdam bezig een nieuwe ronde bezuinigingen voor te bereiden voor de periode 2013-2016. Het aandeel van de stadsdelen in deze bezuinigingen is aanzienlijk (zo'n € 69 miljoen). Het is daarom belangrijk

om te voorkomen dat nieuwe bezuinigingen overlappen met bestaande bezuinigingen. Zonder goede afstemming lopen de stadsdelen het risico dat bezuinigingen minder dan verwacht opleveren of dat beleidsvelden onbedoeld zwaar worden getroffen.

De rekenkamer heeft de dagelijks besturen 4 aanbevelingen gedaan, die zijn gericht op nog in te vullen bezuinigingen en het houden van overzicht over de voortgang van bezuinigingen. Het onderzoek werd gepubliceerd op 6 november 2012 en omvatte 7 (deel)rapporten en een algemeen onderzoeksrapport.

- *Achterstallig onderhoud (opvolgingsonderzoek)*

In 2008 publiceerde de rekenkamer het rapport *Achterstallig onderhoud in Amsterdam-Centrum*. Het rapport bevatte in totaal 6 aanbevelingen, gericht op verbeteringen in het functioneren van het stadsdeel.

In de regel onderzoekt de rekenkamer enige jaren na publicatie de wijze waarop deze aanbevelingen zijn opgepakt. Met het opvolgingsonderzoek naar achterstallig onderhoud (uitgevoerd in 2011 en 2012) wilde de rekenkamer de deelraad van stadsdeel Centrum informeren over de wijze waarop het dagelijks bestuur uitvoering had gegeven aan de aanbevelingen in het rapport uit 2008.

In dit opvolgingsonderzoek stonden twee vragen centraal:

1. In welke mate heeft het onderzoek aanleiding gegeven tot een gedachtewisseling en behandeling in de stadsdeelraad?
2. In welke mate is uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer?

De rekenkamer concludeerde op grond van dit opvolgingsonderzoek dat 4 van de 6 aanbevelingen waren uitgevoerd, van 1 aanbeveling de uitvoering in voorbereiding was en dat 1 – niet door het dagelijks bestuur overgenomen aanbeveling – niet was uitgevoerd. Het rapport *Opvolgingsonderzoek Achterstallig onderhoud in Amsterdam-Centrum* werd op 5 juni 2012 gepubliceerd.

- *HHC Vikaash (stadsdeel Zuidoost)*

In 2012 werd de rekenkamer door een raadslid van stadsdeel Zuidoost benaderd met een melding over onrechtmatigheden rond de subsidieverstrekking aan de stichting Vikaash. We hebben ons georiënteerd en geconcludeerd dat het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Zuidoost al passende maatregelen had genomen en er voor de rekenkamer op dat moment verder geen rol was. We hebben dit in een brief aan de deelraad gemeld.

3.5 Overzicht van de prestaties

In tabel 3.2 wordt een indruk gegeven van de geleverde prestaties in 2012 aan de hand van de in 2012 afgeronde onderzoeken.

Tabel 3.2 - Doorwerking van de geproduceerde rapporten in 2012

(centrale stad van) Amsterdam	doorwerking				
	A	B	C	D	extra
Waardebepaling WOZ	+	+	++	++	
Canonherzieningen einde tijdvak	++	++	++	++	
Toezicht bij GVB	++	++	++	++	1, 2
Geheimhouding (klein)	+	+	+	-/+	3
Bezuinigingen 2011-2014 (klein)	++	+	+	+	4
Gemeentelijke reserves (klein)	+	+	+	-/+	
Jeugdzorg (opvolgingsonderzoek)	-/+	-/+	+	-	
Kunst- en cultuurbeleid (opvolgingsonderzoek)	+	+	+	-	
Zorgwoningen (opvolgingsonderzoek)	+	+	+	-	
Onverantwoord wachten op jeugdzorg (bijzonder onderzoek)	-/+	-/+	+	-	5
stadsdelen (van Amsterdam)					
Publieke dienstverlening (evenementen)	-/+	-/+	+	-	
Publieke dienstverlening (paspoorten en uittreksels)	-/+	-/+	+	-	
Aansturing welzijnsinstellingen	+	+	+	-	6
Verkopen van vastgoed	+	+	+	-	
Zorgwoningen Amsterdam Centrum	+	+	+	-	
Voorschoolse educatie (klein)	+	+	+	+	2
Erfpacht stadsdeel Zuid (klein)	++	++	++	++	1
Bezuinigingen 2011-2014 stadsdelen (klein)	+	+	++	+	
Achterstallig onderhoud (opvolgingsonderzoek)	-/+	-/+	+	-	
Zaanstad					
Riolering in Zaanstad	++	++	+	-/+	

A. Behandeling commissie
 B. Behandeling raad
 C. Expliciete raadssteun aanbevelingen
 D. Externe publiciteit
 (- = niet; -/+ = beperkt; + = normaal; ++ = uitgebreid)

- Onderzoek op verzoek
- Artikel geschreven voor TPC, 2012, nr. 1, p. 10-13
- Artikel geschreven voor VNG Magazine, 3 februari 2012, p. 18-19
- Lezing gehouden over risicoanalyse voor gemeentelijke controllers
- Samen met Rekenkamer Den Haag, de Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamer Oost-Nederland
- Artikel geschreven voor Zorg & Welzijn Magazine, 2012, nr. 9, p. 33-35

3.6 Ontwikkelen onderzoeksprogramma's

Voor het uitvoeren van onderzoeken ontwikkelt de rekenkamer stelt jaarlijks onderzoeksprogramma's voor Amsterdam, de stadsdelen en voor Zaanstad. Het ontwikkelen van onderzoeksprogramma's is een redelijk omvangrijke taak omdat we dat zorgvuldig willen doen. In het totaal hebben wij in 2012 aan de ontwikkeling van de drie onderzoeksprogramma's 228 dagen besteed.

Gedurende het hele jaar volgen medewerkers het publieke en politieke debat. Elke medewerker heeft daarbij een bepaald aandachtsgebied. Daarnaast staan we via onze website ook open voor directe signalen van burgers. Daar wordt soms wel gebruik van gemaakt. Verkenningen in het lopende jaar spelen ook een rol bij het genereren van ideeën voor projecten. Omdat reageren op de actualiteit kan zorgen voor blinde vlekken, is een gespreide aandacht in de loop der jaren over verschillende beleidsterreinen ook een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast baseert de rekenkamer zich op criteria en uitgangspunten die in de beleidsvisie zijn vastgelegd.

Om de onderzoeksprogramma's op te stellen starten we jaarlijks in het najaar gesprekken met onze politieke gesprekspartners. Het uitgangspunt van die gesprekken is een groslijst van door ons verzamelde mogelijke onderwerpen. Bij de gemeenteraad van Amsterdam en de gemeenteraad van Zaanstad zijn de auditcommissies onze gesprekspartners. Voor de stadsdelen is de Klankbordgroep, samengesteld uit raadsdelen van de verschillende stadsdelen, een belangrijke gesprekspartner. Het onderlinge gesprek in de Klankbordgroep tussen vertegenwoordigers van de verschillende deelraden is altijd stimulerend voor de gedachtevorming. Tot slot benaderen we ook altijd de politieke fracties van de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad. Na die consultatieronden worden de programma's geschreven, vastgesteld en gepubliceerd op de website van de rekenkamer.

3.7 Overige activiteiten

Buiten het reguliere onderzoek was de rekenkamer in het verslagjaar 2012 op diverse andere terreinen actief:

- Samen met de andere G4-rekenkamers werd het *Kwaliteitshandvest* ontwikkeld en gepubliceerd.
- Eén van de senior projectleiders verzorgde een college/cursus over rekenkameronderzoek en één van de onderzoekers gaf een lezing tijdens een studiedag.
- De directeur van de rekenkamer trad op als scriptiebegeleider van een viertal studenten van de Universiteit van Amsterdam.
- De 3 registeraccountants van de rekenkamer organiseerden een viertal bijeenkomsten van de *Kenniskring Frederikspleinberaad*, een platform voor kennisuitwisseling tussen accountants werkzaam bij lokale overheden en in de non-profit sector.
- Het verzorgen van een maatschappelijke stage voor 6 scholieren van het Callandlyceum uit stadsdeel Nieuw-West. De scholieren hebben onder begeleiding een klein onderzoek uitgevoerd naar cameratoezicht.

3.8 Wat heeft het gekost?

De kosten voor het voorbereiden en uitvoeren van het onderzoek bedroegen in 2012 circa € 1,8 miljoen. Voor verdere details wordt verwezen naar de financiële verantwoording in de jaarrekening en dan met name naar de paragrafen 5.1 en 5.2. In de onderstaande tabellen 3.3A en 3.3B staan overzichten van het aantal onderzoeksdagen en de verdeling daarvan. De gemiddelde kostenprijs van een onderzoekdag bedraagt €780. Daarin zijn alle directe en indirecte kosten opgenomen.

Tabel 3.3A - Aantal geschreven dagen per klant (verdeling van onderzoeksdagen)

verdeling	2012	hele periode
<i>algemeen</i>	1.191	2.845
(centrale stad van) Amsterdam	1.249	2.428
stadsdelen (van Amsterdam)	781	1.727
Zaanstad	144	550
<i>direct</i>	2.174	4.705
<i>totaal</i>	3.365	7.550
<i>percentage direct</i>	64,6%	62,3%

Tabel 3.3B - Verdeling onderzoekstijd

verdeling	2012	hele periode	norm
(centrale stad van) Amsterdam	57,5%	51,6%	51%
stadsdelen (van Amsterdam)	35,9%	36,7%	40%
Zaanstad	6,6%	11,7%	9%

Bij de onderzoeksdagen voor 2012 gaat het zowel om tijd die in 2012 besteed is aan projecten die zijn afgerond in 2012 als om projecten waaraan wel is gewerkt, maar die nog niet zijn afgerond. Bij 'hele periode' gaat het om de periode vanaf de start van de gemeenschappelijke regeling (juni 2010). We zien dat over de hele periode heen we iets te veel tijd aan Zaanstad hebben besteed. Maar dat ligt vooral aan het begin van de periode. Voor wat betreft de verdeling tussen de centrale stad (van Amsterdam) en de stadsdelen is er niet zo'n harde norm en is de verdeling redelijk.

Tabel 3.4 - Overzicht van het gemiddeld aantal dagen van de in 2012 afgeronde projecten

soort projecten	aantal projecten	gemiddeld aantal dagen per project
grote projecten (meer dan 80 dagen)	8	159
kleine projecten (80 dagen of minder)	7	60
opvolgingsonderzoeken	4	20
bijzondere onderzoeken	4	8
onderzoeksprogramma's	3	76

Tabel 3.4 laat zien hoeveel dagen het gemiddeld kost om projecten uit te voeren. Grote projecten zijn projecten van meer dan 80 dagen. Het onderzoek naar de waarde-bepaling van de WOZ heeft meer dan 200 dagen gekost. Dat komt doordat we veel eigen analyses hebben moeten verrichten en in het kader van dit project ook de Ombudsman hebben geholpen met het produceren van informatie over de ontwikkeling in het aantal bezwaarschriften en de afhandeling.

R m a

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen

De risico's zijn minimaal. Er is een structurele dekking voor de reguliere kosten. De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling hebben zich verbonden aan een bepaalde bijdrage voor een looptijd van 6 jaar (gelijk aan de benoemingsperiode van de directeur). De personele lasten (en overigens ook materiële uitgaven die samenhangen met de taakuitvoering) worden gedekt vanuit de door hen betaalde jaarlijkse bijdrage. Voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven streeft de rekenkamer ernaar om een algemene reserve aan te houden van maximaal 15% van de te ontvangen jaarlijkse bijdragen.

Er zijn op dit moment geen onverwachte kosten van substantiële omvang. Het enige risico zit in de mogelijkheid dat één van de deelnemende gemeenten zich terugtrekt. Daarmee zouden de financiële mogelijkheden om de personele lasten te betalen sterk kunnen verminderen. Dat is echter niet primair een risico van de rekenkamer. De medewerkers van het bureau van de rekenkamer hebben een ambtelijke aanstelling bij de gemeente Amsterdam. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de financiële gevolgen van een uittreding en de daarbij behorende verplichtingen van de uittredende gemeente door de raden worden vastgesteld na het horen van het lid van de rekenkamer. Hieruit blijkt dat de kosten die samenhangen met een eventuele uittreding niet voor rekening van de rekenkamer komen, maar ten laste van de uittredende gemeente.

4.2 Financiering

De rekenkamer financiert de lopende exploitatie met de ontvangen bijdragen van de deelnemende gemeenten, kortlopende schulden en de opgebouwde reserves. De rekenkamer heeft geen langlopende leningen aangetrokken. Voor mogelijke investeringen in de huisvesting heeft de rekenkamer een bestemmingsreserve huisvesting gevormd van € 152.230.

4.3 Overlegorgaan RMA

De Rekenkamer Metropool Amsterdam is een onafhankelijk orgaan en stelt het juist daarom op prijs om vertegenwoordigers van de raden te consulteren over de begroting, de 9-maands rapportage, de jaarrekening, het personeelsbeleid en de bedrijfsvoering (huisvesting, ICT) van de rekenkamer. Dat gebeurt in het Overlegorgaan RMA, waarin de gemeenteraden en deelraden van Amsterdam en Zaanstad zijn vertegenwoordigd. In 2012 is dit overlegorgaan tweemaal bijeen gekomen.

4.4 Bedrijfsvoering

De rekenkamer is gehuisvest op het Frederiksplein 1 en heeft daar de beschikking over 468 m² aan gehuurde kantoorruimte verdeeld over de 2^e en 4^e verdieping. Bij de rekenkamer waren in 2012 18 medewerkers in dienst, waaronder de directeur/bestuurder. Deze 18 medewerkers bezetten 16,5 voltijdbanen. Van de 18 medewerkers hebben er 14 een vaste en 4 een aanstelling voor bepaalde tijd. De helft van de 18 medewerkers (9 personen) is vrouw.

Dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam

De rekenkamer heeft een dienstverleningsovereenkomst (SLA) met de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam afgesloten, waarin is opgenomen: de ondersteuning voor het te voeren personeelsbeleid, ondersteuning voor de financiële administratie (inclusief begroting en jaarrekening) en de ondersteuning op ICT-gebied.

De looptijd van de SLA tussen de rekenkamer en de Bestuursdienst is verstreken. In 2012 heeft de rekenkamer verzocht om de voorwaarden voor een nieuwe SLA te bespreken. Als gevolg van de organisatieveranderingen binnen de Bestuursdienst is dit verzoek nog niet gehonoreerd.

Bedrijfsvoeringverklaring

De bedrijfsvoering is getoetst aan vijf relevante aspecten. Op basis daarvan achten we de bedrijfsvoering van voldoende niveau.

1. Financiën en processturing: *voldoende*

- De financiële administratie van de rekenkamer wordt gevoerd door de Bestuursdienst van de gemeente Amsterdam.
- In 2012 is binnen de Bestuursdienst het nieuwe financiële beheersysteem AFS ingevoerd. De rekenkamer voert hierbinnen een eigen deel-administratie.
- De rekenkamer heeft in 2012 de *Werkmap RMA* ontwikkeld. Dit uitvoerige handboek omvat de volgende hoofdstukken:
  - Relevante wet- en regelgeving, reglement van orde RMA, beleidsvisie en convenant tussen RMA en presidium
  - Algemene regels (onderzoekswerkwijzer en -methoden, toetsingskaders)
  - Uitvoering van onderzoek (handreikingen voor normen, onderzoeksvragen, werkplan, onderzoeksopzet)
  - Organisatie van onderzoek (procedure verkenningen, dataverzameling, interviews, gebruik van persoonsgegevens, procedure wederhoor, protocol raadsbehandeling, etc.)
  - Communicatie over onderzoek (zie 5.)
  - Onderzoeksprogrammering
  - Personeelszaken (zie 4.)
  - Bedrijfsvoering (ICT, beveiliging, archivering, etc.)

2. Juridische (beleids)kaders: *voldoende, maar de mandaten zijn nog niet geregeld en er is ook nog geen plaatsvervanger benoemd*
  - De rekenkamer werkt binnen het kader van de Regeling gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam en heeft een reglement. Daarnaast bestaat er een convenant voor het uitvoeren van de rekenkamerfunctie voor de stadsdelen.
  - De directeur van de rekenkamer is nog niet gemandateerd om privaatrechtelijke handelingen te mogen verrichten. Bij de gemeentesecretaris en bij de directie Juridische Zaken is aangedrongen om dit formeel te regelen. In het afgelopen jaar heeft overleg plaatsgevonden, dat echter nog niet tot het gewenste resultaat heeft geleid.
  - Er is nog geen plaatsvervanger van de directeur van de rekenkamer benoemd en de tekst van de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast. Ook hierop is aangedrongen.
  - Er is een klachtenregeling die op de website van de rekenkamer is gepubliceerd.

3. Informatie(beveiliging): *voldoende*
  - De rekenkamer maakt gebruik van de ICT-voorzieningen van de gemeente Amsterdam en sluit zich aan bij de daar gehanteerde regels en procedures.
  - In de kantoorruimten van de rekenkamer op de 2^e verdieping zijn technische maatregelen genomen om insluiping en inbraak te voorkomen. De kantoorruimten worden buiten kantooruren 24/7 gemonitord door een particuliere beveiligingscentrale.
  - Met oog op een zorgvuldige omgang met gegevens heeft de rekenkamer een algemene melding gedaan van haar onderzoek bij het CBP.
  - Tot de personele dossiers van de medewerkers van de rekenkamer hebben alleen de directeur, de gemandateerde projectleiders en het secretariaat toegang.
  - De rekenkamer heeft een Archiefbeheersplan dat een handvat geeft voor een uniforme en toegankelijke archivering die voldoet aan de wettelijk daaraan te stellen eisen.

4. Personeel & Organisatie: *voldoende*
  - De medewerkers van het bureau van de rekenkamer zijn ambtenaren in dienst van de gemeente Amsterdam en zijn rechtspositioneel volledig vergelijkbaar met medewerkers van de Bestuursdienst. Zij vallen onder dezelfde rechtspositionele regelingen (NRGA).
  - De directeur van de rekenkamer overlegt regelmatig met de personeelsadviseur van de Bestuursdienst om te toetsen of het personeelsbeleid binnen de kaders blijft van de NRGa en passend is bij de zorgvuldigheid die van een rekenkamer verwacht mag worden.
  - Na afloop van een onderzoeksproject wordt met ieder teamlid een individueel functioneringsgesprek gevoerd. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt.
  - Met iedere medewerker wordt éénmaal per jaar een beoordelingsgesprek gevoerd. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt.

- De rekenkamer hecht eraan dat medewerkers zich blijven bekwamen. Daartoe wordt maximaal 2,5% van het personeelsbudget bestemd voor opleiding en nascholing.
- De medewerkers van de rekenkamer leggen ten overstaan van de directeur van de rekenkamer de ambtseed af en tekenen bij aanvang van hun dienstverband een geheimhoudingsverklaring. Voorafgaand aan het besluit tot aanstelling van een nieuwe medewerker dient hij/zij een verklaring omtrent het gedrag te overleggen.
- In de onder 1) beschreven *Werkmap RMA* zijn handleidingen en beschrijvingen opgenomen van personeelsbeleid, functiegebouw, gedragscode en ambtseed.
- Twee medewerkers van de rekenkamer zijn in bezit van een BHV certificaat. Een 3^e medewerkers is bezig met een opleiding daarvoor.
- Het ziekteverzuim in 2012 bedroeg 1,4% (Verbaannorm = 3,58%).

5. Communicatie & Dienstverlening: *voldoende*

- De rekenkamer wil een open en transparante organisatie zijn. Rapporten zijn openbaar en worden gepubliceerd op de website. De onderzoeksprogramma's worden na consultatie van de raadsleden vastgesteld en ook op de website gepubliceerd.
- In de onder 1) beschreven *Werkmap RMA* zijn werkwijzers, beschrijvingen en voorschriften opgenomen over schriftelijke communicatie, woordvoering, social media en de interne nieuwsbrief.
- De onderzoeken van de rekenkamer zijn openbaar. Toetsing van de kwaliteit van de rapporten door de gecontroleerde en door de afnemers vindt plaats respectievelijk tijdens het onderzoek (ambtelijk en bestuurlijk wederhoor) en na afloop van het onderzoek (raadsbehandeling en het publieke debat).
- De directeur van de rekenkamer voert regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad.

Controle accountant

Net zoals vorig jaar wordt de controle van de jaarrekening 2012 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants. De door dit bureau afgegeven controleverklaring is onder *Overige gegevens van de jaarrekening* opgenomen.

5 Jaarrekening

5.1 Programmarekening

Hieronder volgt een overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2012 en het resultaat over deze periode.

<i>baten</i>	<i>begroting</i> 2012	<i>begroting na</i> <i>wijziging</i>	<i>realisatie</i> 2012	<i>verschil</i>
bijdrage Amsterdam	1.679.427	1.679.427	1.679.427	0
bijdrage Zaanstad	170.680	170.680	170.680	0
overige baten			10.689	10.689
totaal	1.850.107	1.850.107	1.860.796	10.689

<i>lasten</i>	<i>begroting</i> 2012	<i>begroting na</i> <i>wijziging</i>	<i>realisatie</i> 2012	<i>verschil</i>
personeelslasten	1.460.000	1.475.000	1.473.320	1.680
huisvestingslasten	155.000	155.000	136.065	18.935
ICT-kosten	65.000	90.000	80.570	9.430
druk- en bindwerk	95.000	55.000	58.294	- 3.294
overige materiële kosten	65.000	65.000	53.580	11.420
kapitaallasten	-	-	-	-
totaal	1.840.000	1.840.000	1.801.829	38.171

<i>resultaat</i>	<i>begroting</i> 2012	<i>begroting na</i> <i>wijziging</i>	<i>realisatie</i> 2012	<i>verschil</i>
resultaat vóór mutaties in de reserves	10.107	10.107	58.967	-48.860
mutaties reserves	10.107	10.107	10.107	0
resultaat na mutaties in de reserves	0	0	48.860	48.860

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begroting

In de kolom *Begroting 2012* zijn de begrotingsbedragen opgenomen uit de oorspronkelijke begroting van 1 juli 2011. De *Begroting na wijziging* betreft de begroting 2012, zoals opgenomen in de *Begroting 2012 (wijziging)* en 2013 van 25 juni 2012.

Alvorens de (gewijzigde) begrotingsbedragen vast te stellen heeft de RMA - in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling - de betreffende ontwerpbegrotingen ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad. Dit heeft niet geleid tot negatieve zienswijzen.

Postgewijze toelichting

Bijdragen Amsterdam en Zaanstad

In de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam is bepaald dat de deelnemende gemeenten voor een periode van zes jaar de jaarlijkse bijdrage aan de rekenkamer vaststellen. Wel worden de bijdragen jaarlijks geïndexeerd. De bijdragen 2012 van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad (€ 1.679.427 respectievelijk € 170.680) zijn in het betreffende boekjaar door de rekenkamer gefactureerd en ontvangen.

Overige baten

Aan overige baten (€ 10.689) ontving de rekenkamer in 2012:

- € 4.800 van de gemeente Zaanstad voor de begeleiding van het raadsonderzoek naar de vuilstort Nauerna
- € 4.500 van de UvA/Graduatie School of Communication voor scriptiebegeleiding van studenten
- € 1.389 aan overige baten

Personeelslasten

Onder de personeelskosten van de eigen formatie zijn naast de loonkosten van het vaste en tijdelijke personeel ook de kosten van de directeur/bestuurder verantwoord. Verder zijn onder de personeelskosten de kosten opgenomen van inhuur uitzendkrachten en externe deskundigen. Externe deskundigen zijn ingehuurd voor de specialistische ondersteuning bij het uitvoeren van onderzoeken en de bedrijfsvoering. Tot slot zijn onder deze post de overige personeelskosten verantwoord zoals reiskosten, opleidingskosten en kosten voor kennisontwikkeling (congressen en symposia). De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Personeelskosten eigen formatie	€ 1.362.421
Inhuur uitzendkrachten	€ 70.072
Inhuur externe deskundigheid	€ 28.919
Overige personeelskosten	€ <u>11.908</u>
 totaal	 € 1.473.320

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten (huur, servicekosten, schoonmaak, archiefvernietiging en afvoer oud papier) bedroegen € 136.065. Hierbij is inbegrepen de incidentele aanschaf (in 2012) van kantoormeubilair voor de inrichting van 3 nieuwe werkplekken.

ICT-kosten

De ICT-kosten hebben betrekking op automatiseringskosten en de kosten voor telecommunicatie. De betreffende faciliteiten neemt de rekenkamer grotendeels af van de gemeente Amsterdam. In het afgelopen jaar bedroegen de kosten voor ICT (werkplek-automatisering, netwerkprinters, dataverbindingen en telefonie) € 80.570. Hierbij is

inbegrepen een incidenteel bedrag van € 21.729 voor de ontwikkeling van een nieuwe website en het daarmee samenhangende beleid om digitale publicatie te stimuleren.

Druk- en bindwerk

De kosten voor grafisch ontwerp, druk- en bindwerk alsmede distributie van rekenkamerrapporten bedroegen € 58.294.

Overige materiële kosten

De overige materiële kosten bestaan deels uit de kosten die de gemeente Amsterdam in rekening brengt voor de managementondersteuning. Verder vallen onder deze post de accountantskosten, de kosten van contributies voor brancheorganisaties, kantoorkosten, verzekeringskosten etc. In het boekjaar 2012 bedroeg het totaal van de overige materiële kosten € 53.580.

Resultaat

Het resultaat voor mutaties in reserve bedraagt € 58.967. In de begroting was reeds een toevoeging aan de Reserve huisvesting voorzien van € 10.107. Het resterende nog te bestemmen resultaat bedraagt € 48.860.

5.3 Balans

<i>Activa (in €)</i>	31-12-2012	31-12-2011	<i>Passiva (in €)</i>	31-12-2012	31-12-2011
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële vaste activa	0	0	Algemene reserve	185.000	185.000
			Reserve huisvesting	152.230	142.123
			Nog te bestemmen resultaat	48.860	-
Vlottende activa			Vaste Schulden		
Liquide middelen	217.496	323.246	Kapitaalschuld	0	0
Vorderingen	342.032	249.994	Vlottende passiva		
Overlopende activa	28.624	28.988	Bank- giosaldi	0	0
			Overige overlopende passiva	202.062	275.105
totaal	588.152	602.228	totaal	588.152	602.228
			Niet uit de balans blijken- de verplichtingen	232.000	321.000

5.4 Toelichting op de balans per 31 december 2012

ACTIVA

Materiële vaste activa ad € 0

De rekenkamer heeft de materiële activa, voornamelijk geactiveerde verbouwingskosten en meubilair, om niet overgenomen. In 2012 is nieuw kantoormeubilair aangeschaft voor 3 werkplekken. Deze kosten zijn verantwoord onder *Overige materiële kosten*.

Liquide middelen € 217.496

De post *Liquide middelen* betreft het saldo per 31 december 2012 van de ING-bankrekening.

Vorderingen € 342.032

Per 31 december 2012 heeft de rekenkamer vorderingen op de gemeente Amsterdam voor de in 2012 betaalde BTW (€ 293.548) en de tegemoetkoming UWV voor het zwangerschapsverlof van een medewerker (€ 13.941). Daarnaast heeft de rekenkamer per 31 december 2012 twee vorderingen op de gemeente Zaanstad: € 29.743 voor de betaalde BTW en € 4.800 voor een extra onderzoek dat door de rekenkamer in 2012 is uitgevoerd.

Overlopende activa € 28.624

Deze post bestaat uit de *Vooruitbetaalde huur* plus *Vooruitbetaalde voorschot energiekosten* in het 1^e kwartaal van 2013.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de rekenkamer eind 2012 bestaat uit een *Algemene reserve* ad € 185.000, een *Reserve huisvesting* ad € 152.130 en een *Nog te bestemmen resultaat 2012* ad € 48.860.

Het verloop van de *Algemene reserve* en de *Reserve huisvesting* kan als volgt worden weergegeven:

<i>reserves</i>	31-12-2011	<i>toevoeging</i>	<i>onttrekking</i>	31-12-2012
Algemene reserve	185.000	0	0	185.000
Reserve huisvesting	142.123	10.107	0	152.230
Totaal reserves	327.123	10.107	0	337.230

Voor een toelichting op het *Nog te bestemmen resultaat* wordt korthedshalve verwezen naar het onderdeel *Resultaatbestemming* zoals is opgenomen onder *Overige gegevens van de jaarrekening*.

Overlopende passiva

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

<i>omschrijving</i>	31-12-2012
crediteuren gemeentelijke diensten	134.598
privaatrechtelijke crediteuren	14.526
nog te betalen bedragen	52.938
totaal	202.062

5.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

<i>categorie / omschrijving</i>	31-12-2012
Huurcontracten	
De rekenkamer huurt kantoorruimte op de 2 ^e en 4 ^e verdieping van het Frederiksplein 1. De huursom bedraagt € 91.000 op jaarbasis (exclusief servicekosten). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract loopt tot 31 maart 2015 en de opzegtermijn is tenminste één jaar.	210.000
Vakantiedagen	
Aan de ultimo 2012 nog niet opgenomen vakantiedagen is een waarde toe te kennen.	22.000
totaal	232.000

Overig

Wachtgeldverplichtingen

De rekenkamer heeft ultimo 2012 geen WW- of andersoortige verplichtingen jegens (ex-)medewerkers.

Creditcards en garanties

De rekenkamer beschikt niet over creditcards en heeft geen garanties verstrekt.

5.6 Openbaarmaking topinkomens

De rekenkamer heeft geen medewerkers in dienst waarvan het inkomen boven het normbedrag van € 188.000 uitkomt.

Overige gegevens van de jaarrekening

Resultaatbestemming

Het bestuur van de RMA stelt voor om het resterende resultaat 2012 van € 48.860 als volgt te bestemmen:

a. Toevoeging aan de algemene reserve	€ 48.860
b. Toevoeging aan de reserve huisvesting	€ 0

Toelichting op de Algemene reserve

Door aan de *Algemene reserve* € 48.860 toe te voegen komt deze reserve uit op een bedrag van € 233.860. Dit is 12,5% van de begrote inkomsten 2013. In het overleg met de accountant heeft de rekenkamer voor het opvangen van schommelingen in de uitgaven voor onderzoek de maximale algemene reserve vastgesteld op 15% van de begrote inkomsten. Dit is besproken in het Overlegorgaan RMA van 14 maart 2012, waarvan de notulen zijn goedgekeurd op 21 november 2012. Indien in de toekomst vanwege extra onderzoeksinspanningen er een tekort ontstaat, zal dat tekort uit deze reserve worden gedekt.

Toelichting op de Reserve huisvesting

De huidige huisvestings situatie van de rekenkamer is niet optimaal aangezien deze over twee niet-aansluitende verdiepingen is verdeeld (2^e en 4^e) en het aantal werkplekken tekortschiet. Daarom is de vergaderruimte tijdelijk ingericht als kantoorruimte. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden voor herhuisvesting zowel binnen het huidige pand als daarbuiten. Met het verbouwen van de bestaande locatie of het inrichten van een nieuwe locatie kunnen forse bedragen gemoeid zijn. Om de (her-)inrichtings-, verbouwings- en overige daarmee samenhangende kosten met eigen middelen te kunnen realiseren is een specifieke bestemmingsreserve nodig. In 2012 is – in overeenstemming met de vastgestelde begroting - € 10.107 toegevoegd aan deze reserve. De stand van de *Reserve huisvesting* bedraagt per 31 december 2012 € 152.230.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Rekenkamer Metropool Amsterdam

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012 van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de exploitatierekening over de periode 1 januari 2012 en met 31 december 2012 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving waaronder de gemeenschappelijke regeling zoals aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 14 maart 2013 en is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam en aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 14 maart 2013.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam per 31 december 2012 en van de baten en lasten over de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213, lid 3d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 22 maart 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

R m a

R m a

R m a

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

